

הונחה אבן-הפינה לטכניון בחיפה

הפועל הצעיר

חיפה. — ביום ה' כ"ד ניסן, במעמד קהל קטן מ"עשירי ונכבדי העדה" הונחה בהגיגות אבן-היסוד לבנין הטכניון קום. סוף סוף נגמרו ההכנות המרובות ועבודת יסוד הטהר ניקום קבלה את אשורה האחרון.

נפתח סמינר לוינסקי

הפועל הצעיר
כ"א מרחשון תרע"ג (1912)
יפה. — ביום ב' שבוע זה נפתחה המחלקה הראשונה של בית-הספר למורות על שם א. ל. לוינסקי.

סינימה על איברי ראשון-לציון

הפועל הצעיר
כ"ג אייר תרע"ג (1913)
ראשון-לציון. — ביום ב', י"א אייר, באו הצלמים ויצלמו בשביל הקינימטור גרף מחזות שונים מעונת העבודה: גיפור, בציר, אסיף, עבודות שונות ביקב, פקידות היקב, המנהל בפקדון, ילדי בית-הספר בעת העבודה בגנתם, טיול בני המושבה בפרדס הצבורי וכ"דומה. כמובן שפל אלה הדברים, ביחוד מחזות העבודה, צולמו באופן מלאכותי, כי עדיין אין לא בציר ולא אסיף, והאפרים התנדבו להיות הסטיסטים בשביל הקינימטוגרף. כאן הראתה ראשון-לציון את התקדמותה הרבה ועד כמה שמבינים אפריה את הערך הגדול שיש לעבודה העברית: בהגיע התור להופיע לפני הקהל העברי הגדול שמחוץ לגבולות הארץ פשטה המושבה את בגדי החול שלה ותהי כולה לאומית קיצונית — אף פועל זר לא צולם! ולא עוד, אלא שקיימו גם את מצוות העבור דה העצמית במלואה: המגפרים — אכרים ובוצרות הענבים וקוטפות ה"שקדים — בנות האפרים (אצבעותיהן הרגילות לתופף על פי מנענעי הפסנתרים השפילו הפעם לעבור בתנועה מהירה בין אישכולות הגפן וענפי השק"דים). אחדות מהן הביאו אוכל לאבן-תיהן העייפים מרוב עבודה. העגלונים — בני האכרים וצעיריהם. וכשי יבוא הקינימטוגרף להראות לצירי הקונגרס הבא (כפי שמשערים) את חיי ארץ-ישראל הממשיים, תופיע ראשון-לציון בתור מושבה עברית לאומית במלוא מובן המלה.

ציפצפו על שיר צרפתי

אחד המצפצפים ספג סטירה מצלצלת

הפועל הצעיר

ירושלים. — לפני שבועים, במוצאי-טבת, נערכה על ידי בית-הינוך עיורים מנגינה עשירה בתכנה, בהשתתפות האדון ק, אשר הצטיין מאד והחגיגה השאיר רה רושם יפה, אשר נתקלקל אמנם קצת לרגלי האינצידנט שקרה: אחרי שגמר האדון ק את השיר העברי שהיה בתכניהו, בקטיו ממנו הנכרים שנוכחו בהקונצרט לשיר שיר צרפתי אחד ההביב עליהם, אולם כשהתחיל לשיר את השיר התחילו הצעירים העברים לצפצף. על זה ענה האדון ק. בסטירה לאחד המצפצפים.

מוחים נגד גרמנית בטכניון

האחדות

ה' תמוז תרע"ג (1913)
(תזכיר שנשלח למועצת חברי הנהלת הטכניקום בברלין).

אדונים מאוד נכבדים,
אנחנו תלמידי הכיתות העליונות של בתי-הספר התיכוניים בארץ-ישראל מתכבדים להציע לפניכם את תזכירנו זה:
יום פתיחת הטכניקום בחיפה קרוב לבוא וחניכי בתי-הספר התיכוניים בארץ ישראל מצפים בתקוה לקראת אותו המאורע.
אנחנו, שקיבלנו את חינוכנו בשפה העברית, דאגנו תמיד ליום יבוא שבו נהיה מוכרחים להפסיק את מהלך למודנו בחפצנו להשלימו בבית-ספר גבוה זר בחוץ לארץ, והבשורה שבקרוב יתנוסס בחיפה בית הטכניקום העברי שבו יוכל הצעיר הארצישראלי להמשיך את השפלתו, פזרה את ענן דאגתנו זו מעלינו.
ואולם בזמן האחרון שוב העיבו ענני דאגה את שמי תקוותינו: שמועה בלתי פוסקת עוברת בארץ, כי בין חברי הקורטורים נתגלו חילוקי דעות על אודות שפת הלימוד שתיקבע בטכניקום: עברית או גרמנית. זה יכאיב לנו עוד יותר שדוקא בית-ספר יהודי בארץ-ישראל יבוא לנו את המכשלה הזאת. יתר על כן, אם בטכניקום תשלוט שפה זרה, זה ישפיע לרעה על כל בתי הספר בארץ. כל בתי-הספר מוכרחים יהיו להתחשב עם עתידות תלמידיהם ולהתאים את תוכנית לימודיהם לנו של בית-הספר הגבוה. שינוי כזה יערער את הפרינציפ הבריאי של שפת הלימוד העברית.
לנו, העתידים להיות תלמידי הטכניקום הראשונים והמחכים בקוצר רוח לקראת יום הפתחו, חשובה שאלה זו ביחוד; לכן חושבים אנו להביע לכם בזה, אדונים מאוד נכבדים, גלוי דעתנו, ומבקשים אנו מכם לשים לב לתזכירנו זה ולזכרו ביום ההכרעה.

בכבוד רב,

בשם תלמידי המחלקות העליונות

של בית-המדרש למורים ובית-הספר למסחר בירושלים, הגימנסיה "הרצליה" ביפו.

על החתום,

משה שרתוק

1 קונצרט.

Handwritten notes at the bottom of the page, including the name "משה שרתוק" and other illegible scribbles.